

2015/1.DÖNEM
YEMİNLİ MALİ MÜŞAVİRLİK SINAVLARI
GELİR ÜZERİNDEN ALINAN VERGİLER

21 Mart 2015-Cumartesi 17:00

SORULAR

SORU 1- Türkiye'de mukim Bay (A)'nın, 2014 takvim yılına ilişkin faaliyetleri ile elde ettiği gelirleri ve iratlari aşağıdaki gibidir:

Bay (A);

1-İstanbul ilinde bağımsız olarak Serbest Muhasebeci Mali Müşavir (SMMM) faaliyetinde bulunmaktadır. Mali Müşavirlik faaliyetinden 400.000TL hasılat elde etmiş, Sosyal Güvenlik primi (Bağ-Kur primi) olarak 6.000TL ödemistiştir.

2-Bir kısmını işyeri (büro) olarak kullanmakta olduğu ikametgahına yıllık toplam 24.000TL kira ödemesinde bulunmuş olup, ısıtma ve aydınlatma gideri için ise yıllık toplam 4.000TL ödemistiştir.

3-Üyesi olduğu İstanbul SMM Odasına yıllık toplam 3.000TL, SMMM Eğitim ve Dayanışma Derneği ise yıllık toplam 1.000TL aidat ödemistiştir.

4-Mesleki faaliyeti dolayısıyla yıl içinde 20.000TL geçici vergi, 10.000TL gelir vergisi tevkifatı ödemistiştir.

1

5-Merkezi Türkiye'de bulunan bireysel emeklilik şirketine 3 yıl katkı payı ödedikten sonra bireysel emeklilik sisteminden ayrılmış, ödediği 1.500TL gelir vergisi tevkifat sonrası net 10.000TL almıştır.

6-Yazmış olduğu şiir kitabı ile ilgili olarak yayın kuruluşundan brüt 50.000TL gelir elde etmiş olup bu tutar üzerinden 9.000TL gelir vergisi tevkifatı ödemistiştir.

7-Hollanda'da faaliyette bulunan bir bankadan 5.000Avro mevduat faizi geliri, Türkiye'deki (G) Bankasındaki, döviz tevdiyat hesabından 10.000Avro faiz geliri elde etmiştir. Hollanda'dan elde ettiği faiz geliri üzerinden tevkifat yapılmamış, (G) Bankasından aldığı faiz geliri üzerinden ise 1.500Avro gelir vergisi tevkifatı yapılmıştır.

8- 30.09.2005 tarihinde ihraç edilmiş olan Devlet tahvilinden 40.000TL tutarında faiz geliri elde etmiştir.

9-Fakirlere yardım amacıyla gıda bankacılığı faaliyetinde bulunan bir derneğe 3.000TL tutarında kömür bağışında bulunmuştur.

10-06.06.2004 tarihinde 20.000TL'ye satın aldığı arsayı, 05.05.2009 tarihinde kat karşılığı olarak müteahhide vermiş, karşılığında almış olduğu daireyi 09.09.2009 tarihinde tapuya 100.000TL bedelle tescil ettirmiş, aynı daireyi 04.04.2014 tarihinde 200.000TL'ye satmıştır.

11-Komanditer ortak olduğu (Y) Adı Komandit şirketinin karından ortaklık payına isabet eden 4.000TL gelir elde etmiştir.

12-Türkiye Judo Federasyonu tarafından, 25.05.2014 tarihinde düzenlenen "Amatör Judo Müsabakasına" katılmış, birincilik ödülü olarak kendisine 3.000TL ödenmiştir.

13- Fatih Belediyesi'ne bağlı tiyatro binasının modernizasyonu için 20.000TL nakit bağışta bulunmuştur.

VERİLER:

1-2014 Yılı için ortalama döviz kurunu 1Avro=2.80TL olarak dikkate alınız.

2-2014 yılı için tespit edilmiş olan yeniden değerlendirme oranı %10,11, bu dönemde Devlet tahvili ve hazine bonosu ihalelerinde oluşan birleşik ortalama faiz oranı ise %9,74'tür.

3-

Yılı		ÜFE Endeksi
2009	Ağustos	159,40
2014	Mart	233,98

4-GVK m.103: 01.01.2014 tarihinden geçerli olan GV tarifesi:

-11.000YL'ye kadar %15

-27.000TL'nin 11.000TL'si için 1.650TL, fazlası %20

-60.000TL'nin 27.000TL'si için 4.850TL, fazlası %27

(ücret gelirlerinde 97.000TL'nin 27.000TL'si için 4.850TL, fazlası %27)

-60.000TL'den fazlasının 60.000TL'si için 13.760TL (ücret gelirlerinde 97.000TL'den fazlasının 97.000L'si için 23.750TL), fazlası %35

5-Hesaplamalar sırasında katma değer vergisinin olmadığını varsayıınız.

6-Çifte vergilememeyi önleme anlaşmasını ihmali ediniz.

2

İSTENENLER:

Bay (A)'nın 2014 takvim yılındaki faaliyetleri ve işlemleri nedeniyle elde ettiği gelir ve iratlarla yaptığı harcamaları, Gelir Vergisi Kanunu (GVK) ve ilgili mevzuat uyarınca değerlendirip, hangi tür gelir yada kazanç kapsamına gireceğini, gelir vergisinin hesabında dikkate alınıp alınmayacağı, gelir vergisi beyannamesine dahil edilip edilmeyeceğini yasal dayanakları ile belirtiniz. Bay (A)'nın yıllık gelir vergisi beyannamesi vermesi gerekiyorsa beyannamesini düzenleyiniz ve ödeyeceği gelir vergisini hesaplayınız. **(30 Puan)**

SORU 2- Kanuni ve işmerkezi Türkiye'de bulunan, tekstil makinelerin imalatı ve ticareti faaliyeti ile iştigal etmekte olan ABC Tekstil Makineleri San. Ve Tic. A.Ş., 2014 hesap dönemi yurtçi ve yurtdışı faaliyetlerinden elde etmiş olduğu ticari bilanço karı 10.000.000TL olup, şirketin hesap dönemi içinde gerçekleştirdiği işlemlere ilişkin bilgiler aşağıdaki gibidir:

1-Şirket, Kozyatağı Vergi Dairesinin mükellefi XYZ Endüstriyel Makine İmalatı San. Ve Tic. A.Ş.'nin hisselerini 20.02.2013 tarihinde satın alarak %5 paylı ortağı olmuş, sözkonusu şirketin 2013 hesap dönemi

karını 20.03.2014 tarihinde dağıtmış olması nedeniyle, %5 sermaye payına isabet eden geliri 150.000TL olmuştur.

2-Şirket, Hollanda'da mukim anonim şirket olan Tulip Şirketinin %30 hissesini 31.08.2012 tarihinde satın almış, şirket 2013 hesap dönemine ait kazancının 300.000Avro'luk kısmını 12.12.2014 tarihinde ortaklarına dağıtmış, mükellef kurum, kazanç dağıtımından elde ettiği brüt gelir 90.000Avro olup, Türkiye'deki banka hesaplarına 20.02.2015 tarihinde aktarılmıştır. Hollanda vergi mevzuatına göre, kurumlar vergisi oranı %15 olup, kazancın yarısı kurumlar vergisinden istisna olup, şirketin elde ettiği kazancının üzerinden Hollanda'da %5 oranında tevkifat yapılmıştır. (12.12.2014 tarihinde 1Avro=2.80TL, 20.02.2015 tarihinde 1Avro=2.85TL)

3-Şirket, Çiftkurt A.Ş.'ye ait hisse senetlerinden 10.000 adedini 02.02.2011 tarihinde 150.000TL bedelle satın almıştır. Çiftkurt A.Ş., 03.03.2012 tarihinde tamamı sermaye yedeklerinden karşılanan sermaye arttırmında bulunmuş, bu sermaye arttırmayı nedeniyle şirkete 5.000 adet hisse senedini bedelsiz olarak vermiştir. Şirket aktifinde yer alan 13.000 adet hisse senedini, 05.05.2014 tarihinde 350.000TL bedelle satmış, satış bedelinin yarısını peşin diğer yarısını ise 03.03.2015 tarihinde tahsil etmiştir. Bu satıştan doğan kazancın tamamı pasifte özel bir fona aktarılmıştır.

4-Şirketin hesap dönemi içinde aldığı borç ve kullandığı kredi aşağıdaki gibidir:

a)Şirketin %8 hisseli ortağı olan Yılmaz Kartal'dan 12.02.2014 tarihinde 1.000.000\$ borç almış, borcunu 12.12.2014 tarihinde faiz dahil 1.050.000\$ olarak geri ödemİŞ, bu işlemden doğan kur farkı ve faiz kayıtlara gider olarak aktarılmıştır. 12.02.2014 tarihinde 1\$=2,00TL, 12.12.2004 tarihinde 1\$=2.20TL)

b) Şirket, (Z) Bank'tan 15.01.2014 tarihinde 8 ay vadeli (aylık faiz oranı %1,3'tür) 300.000TL kredi almış, kredinin teminatı olarak ortak Yılmaz Kartal'ın sahibi olduğu bina gösterilmiştir.

5-Şirketin 25.03.2014 tarihinde yapılan Genel Kurul Toplantısında sermaye arttırmayı kararı alınmış, alınan karar gereğince itibari değeri 300.000TL olan hisse senetleri 450.000TL'ye satılmıştır.

6-Şirket, Mısırlı bir firmaya ait Kahire'deki tekstil fabrikasına tekstil makinelerinin montaj işini, Kahire'deki bürosunda bulunan personeli vasıtıyla gerçekleştirmiştir olup, 04.04.2014 tarihinde hizmet bedeli olarak müşteri adına 50.000\$'lık fatura düzenlemiştir ve bedeli aynı gün banka kanalıyla Türkiye'deki hesabına intikal ettirmiştir. (04.04.2014 tarihinde 1\$=2.10TL)

7-Şirket, 3289 sayılı Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü'nün Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun ile 3813 sayılı Türkiye Futbol Federasyonu Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun kapsamında, 1. Lig Profesyonel Futbol Kulübüne, bonservis bedeli 1.000.000TL olan bir futbolcuya transfer etmiş, aralarında düzenlenen sözleşmeye göre, futbolcuya, şirketin ürünlerinin tanıtımına yönelik reklamlarında da kullanmıştır. Reklam harcamasının emsal bedeli 200.000TL olup, mükellef kurum tarafından, 1.000.000TL'lik harcamanın tamamı gider olarak dikkate alınmıştır.

8-Şirket tarafından, Türkiye Yeşilay Cemiyetine makbuz karşılığında 50.000TL nakdi, 70.000TL aynı bağış, sözkonusu Cemiyetin İktisadi işletmesine de 40.000TL nakdi bağış yapılmış, bağışların tamamı gider olarak dikkate alınmıştır.

9-Şirket, serbest bölgedeki subesinde, 06.02.2004 tarihinde aldığı 12 yıllık faaliyet ruhsatına istinaden faaliyyette bulunmakta olup, 20014 yılı itibarıyle bu subesindeki faaliyetlerden 300.000TL zarar etmiştir.

10-Şirket tarafından, tekstil makinesinin kalite ve performansını yükseltici teknolojilerin araştırılması amacıyla oluşturulan ve gerekli onayları ve prosedürleri de yerine getirildiği "Yeni Teknoloji Projesi" kapsamında aşağıdaki harcamaları yapmıştır:

Harcama Türü	Tutar (TL)
Proje kapsamında çalışan personele (mühendislere) ödenen ücretler	50.000
Projede fiilen kullanılan bina için ödenen kira tutarı	10.000
Japonya'daki yabancı firmadan alınan teknik destek (50.000\$, 1\$=2,00TL)	100.000
ATİK alımı (faydalı عمر 5 yıl)	75.000
İlk madde ve malzeme alımı (dönemsonu stokta kalan kısmı 10.000TL)	60.000

VERİLER:

- 1-Mükellef kurum, 2014 hesap dönemi içinde 70.000TL geçici vergi ödemistiştir.
- 2-Hesaplamlar sırasında katma değer vergisinin olmadığını varsayıınız.
- 3-Çifte vergilemeyi önleme anlaşmasını ihmali ediniz.

İSTENENLER:

Şirketin yukarıda yer alan işlemlerini dikkate alarak, Kurumlar Vergisi Kanunu ve ilgili mevzuatta yer alan yasal dayanakları belirtmek suretiyle, 2014 hesap dönemine ait dönem karını, kurumlar vergisi matrahını ve ödenmesi gereken kurumlar vergisini kurumlar vergisi beyannamesindeki düzene göre hesaplayınız, bu hesaplama giren gelir ve harcama kalemlerinin tutar ve oranlarını özetleyiniz. **(30 Puan)**

4

SORU 3: Kanuni ve işmerkezi İtalya'da bulunan ve uluslararası kara, hava ve deniz ulaşırma işi ile iştigal eden Genoa Transportation S.R.L.'nin İstanbul'da bürosu bulunmakta olup, 2014 yılına ilişkin hesap ve işlemleri ile ilgili olarak tespit edilen hususlar aşağıdaki gibidir:

1-Mersin Limanından, İtalya'nın Trieste Limanına kuru yük taşımacılığı işi için taşıma ücreti olarak 250.000Avro, gider karşılığı olarak 200.000Avro, Mısır'ın İskenderiye Limanından Mersin Limanına yaptığı taşımacılık için ise 150.000Avro taşıma ücreti, gider karşılığı olarak 50.000Avro elde etmiştir.

2-Şirket sahip olduğu otobüslerle, İstanbul'dan Bulgaristan'a yıllık toplam 5.000 yolcu taşımış, bunun karşılığında 200.000Avro satış hasılatı elde etmiştir. Bu hasılatın yarısını İstanbul'daki bürosundan, diğer yarısını ise Bulgaristan'daki bürosundan elde etmiştir.

3-Şirket, sahip olduğu uçaklarla yolcu taşımacılığı yapmakta olup, İstanbul-Roma uçak bilet satışı bedeli olarak 200.000Avro, Roma'da sattığı Roma-İstanbul uçak bilet bedeli olarak 150.000Avro elde etmiştir.

4-Şirket, uluslararası yataklı vagonlarla sefer yapan trenlere sahip olup, Paris-Tahran yolculuğu için Paris'te sattığı biletlerin yemek bedelleri dahil toplam tutarı 100.000Avrodur. Toplam bilet bedelleri içinde yemek bedellerine isabet eden kısmı 10.000Avrodur. Yolculüğün, Türkiye sınırları içinde geçen kısmı ise toplam hasılatın %20'si kadardır.

5-Şirket, tam mükellef kurum Adığuzel Deniz Taşımacılığı A.Ş. ile İngiliz firması Healty Food Corporation arasında deniz taşımacılığına ilişkin iki adet navlun sözleşmesinin yapılmasına aracılık etmiş ve sözleşmelerden biri İstanbul'da diğer Londra'da imzalanmıştır. İstanbul'da yapılan navlun sözleşmesine aracılıktan 50.000Avro, Londra'da yapılan navlun sözleşmesine aracılıktan ise 60.000Avro komisyon elde etmiştir.

6-Şirket yılsonunda kazancını ana merkeze aktarmıştır.

VERİLER:

1-2014 yılı için döviz kurunu ortalama 1Avro=2.80TL olarak kabul ediniz.

2-KDVK ve Çifte Vergilemeyi Önleme Anlaşmalarını ihmal ediniz.

İSTENENLER:

İtalyan şirketi Genoa Transportation S.R.L.'nin 2014 yılı faaliyetlerini, Kurumlar Vergisi Kanunu ve ilgili mevzuatta yer alan yasal dayanakları belirtmek suretiyle, Türkiye'de elde ettiği toplam hasılatı, vergisel yükümlülüklerini hesaplayınız ve açıklayınız. (20 Puan)

Soru 4: Kurumlarda;

- A) Devir halinde vergilendirme ve beyanı,
- B) Sınai mülkiyet haklarında kurumlar vergisi istisnasını,

Kurumlar Vergisi Kanunu ve ilgili mevzuatta yer alan düzenlemeler uyarınca açıklayınız. **(20 Puan)**

5

BAŞARILAR.

CEVAPLAR

Cevap 1:

1-Serbest Muhasebeci Mali Müşavir Bay (A)'nın faaliyeti, GVK'nun 65. maddesi uyarınca, sermayeden ziyade şahsi mesaiye, ilmi veya mesleki bilgiye ve ihtisasa dayanmakta ve ticari mahiyette olmayıp, işverene tabi olmaksızın şahsi sorumluluk altında kendi nam ve hesabına yapıldığından serbest meslek faaliyeti sayılmakta olup, 67.maddeye göre bir hesap dönemi içinde serbest meslek faaliyeti karşılığında tahlil ettiği para ve ayınlar ve diğer suretlerle sağladığı ve para ile temsil edilebilen menfaatlerden bu faaliyeti dolayısıyla yaptığı giderler indirildikten sonra kalan fark serbest meslek kazancı olmaktadır. Bay (A)'nın faaliyeti ile ilgili olarak ödediği 6.000TL sosyal güvenlik (Bağ-Kur) primi 68/2 maddesi uyarınca hasılatından indirilmesi gerekmektedir.

2-GVK'nun 68/1. maddesine göre, ikametgahlarının bir kısmını işyeri olarak kullananlar, ikametgah için ödedikleri kiranın (24.000TL'nin) tamamı ile ısitma ve aydınlatma gibi diğer giderlerin yarısını indirebilir.
 $24.000 + (4.000/2) = 26.000$ TL safi kazancın tespitinde gider olarak dikkate alınacaktır.

3-GVK'nun 68/8. maddesi uyarınca, serbest meslek faaliyetleri dolayısıyla mesleki teşekkürkullere ödenen aidatlar safi kazancın tespitinde gider olarak dikkate alınmaktadır. Yasal zorunluluk nedeniyle üye olunan İstanbul SMM Odası aidatı 3.000TL gider olarak indirilirken, mesleki teşekkürkül niteliğinde olmayan SMM Eğitim ve Dayanışma Derneği'ne ödenen 1.000TL aidat gider olarak hasılattan indirilemez.

4-Mesleki faaliyeti dolayısıyla yıl içinde ödenen 20.000TL geçici vergi, GVK'nun mükerrer 120. maddesi ve 10.000TL gelir vergisi tevkifatı, 121. maddesi uyarınca hesaplanan yıllık gelir vergisinden indirilecektir.

5-GVK'nun 75/16-a bendi uyarınca, bireysel emeklilik sisteminden 10 yıldan az süreyle katkı payı ödeyerek ayrılanlara yapılan ödemeler GVK'nun 75/16-a. maddesi uyarınca menkul sermaye iradı olup, GVK'nun 94/16-a bendine göre tevkifata tabi olup, GVK'nun 86/1-a. maddesine göre bu gelir yıllık beyanname ile beyan edilmeyecektir.

6-GVK'nun 18. maddesine göre, Bay(A)'nın yazmış olduğu şiir kitabı ile ilgili olarak yayın kuruluşundan aldığı brüt 50.000TL, net 41.000TL telif kazancı olup, elde edilen tutar gelir vergisinden müstesna olup, bu gelir üzerinden 94/2. maddesine göre yapılan tevkifat nihai vergi olacaktır.

7- Mevduat faizleri, GVK'nun 75/7. maddesine göre menkul sermaye iradı olup, GVK'nun 86/1. maddesine göre bir takvim yılında elde edilen ve toplamı 2014 yılı için 1.400TL'yi aşmayan tevkifata ve istisna uygulamasına konu olmayan menkul sermaye iratlarının beyannameye dahil edilmeyecektir.

Hollanda'daki bankadan elde edilen ve üzerinden ilgili ülkede tevkifat yapılmamış ($5.000\text{Avro} \times 2.80\text{TL}= 14.00\text{TL}$) faiz geliri, 2014 yılı için belirlenen 1.400TL'lık istisna haddini geçtiği için tamamı beyannameye dahil edilecektir.

Türkiye'deki (G) Bankasındaki döviz tevdiyat hesabından elde ettiği ($10.000\text{Avro} \times 2.80\text{TL}= 28.000\text{TL}$) faiz geliri üzerinden, GVK'nun Geçici 67/4. maddesine göre tevkifat yapılacak, 67/7. gereğince yıllık gelir vergisi beyannamesine dahil edilmeyecektir.

8-Devlet tahvili 30.09.2005 tarihinde yani 01.01.2006 tarihinden önce ihraç edildiğinden, bu tahvillerden elde edilen gelirler GVK'nun geçici 67. maddesi hükmüne girmemekte aynı maddenin 9 numaralı fikrası hükmü gereğince, bu gelirlerin vergilendirilmesinde 31.12.2005 tarihinde yürürlükte olan hükümler esas alınması gerekmekte olup, tam mükellef gerçek kişilerin elde ettikleri brüt faiz oranına mülga 76. maddesinde yer alan indirim oranı uygulanmalıdır.

İndirim oranı: VUK'na göre o yıl tespit edilen yeniden değerlendirme oranının (2014 yılı için %10,11) aynı dönemde Devlet tahvili ve hazine bonosu ihalelerinde oluşan birleşik ortalama faiz oranına (2014 yılı için %9,74) bölünmesiyle tespit edilmektedir. Bu oranlar dikkate alındığında indirim oranı ($10,11/9,74=$)1,03 yani birden büyük çökmaktadır.

Bu kapsamda, 30.09.2005 tarihinde ihraç edilmiş olan Devlet tahvilinden 2014 yılında elde edilen 40.000TL tutarında faiz geliri indirim oranının birden büyük olması nedeniyle beyan edilmeyecektir.

9-GVK'nun 89. maddesinin birinci fıkrasının 6 no'lu bendi uyarınca, fakirlere yardım amacıyla gıda bankacılığı faaliyetinde bulunan derneğe yapılan yakacak (kömür) bağışının tamamı (3.000TL), yıllık beyannamenin bağış ve yardımlara ilişkin bölümüne yazılıara, gelir vergisi matrahının tespitinde indirilir.

10-Gayrimenkullerde iktisap, Türk Medeni Kanunu'nun 705. maddesi uyarınca tapuya tescille olmaktadır. Kat karşılığında arsa tesliminde, alınan dairenin tapuya tescil edildiği 09.09.2009 tarihinde iktisap edildiği kabul edilmelidir.

GVK'nun mükerrer 80/6. maddesine göre, iktisap şekli ne olursa olsun (ivazsız olarak iktisap edilenler hariç) 70. maddenin birinci fıkrasının 1. bindine göre binaların, iktisap tarihinden başlayarak beş yıl içinde elden çıkarılmasından doğan kazançlar değer artış kazancı olup, değer artış kazançların 01.01.2014 tarihinden itibaren 9.700TL'si gelir vergisinden istisnadır.

GVK'nun mükerrer 81. maddesinin birinci ve sonuncu fıkralarına göre, değer artış kazancında safi kazanç, elden çıkıştırma karşılığında alınan paradan (200.000TL'den), binanın endekslenmiş mal yet bedelinin ve elden çıkıştırma dolayısıyla yapılan ve satıcının uhdesinde kalan giderlerin ve ödenen vergi ve harçların indirilmesi suretiyle bulunur. Maliyet bedelinin endekslenmesi için artış oranının %10 veya üzerinde olması şarttır.

Buna göre;

Yılı		ÜFE Endeksi
2009	Ağustos	159,40
2014	Mart	233,98

$$\text{Endekslenmiş Maliyet Bedeli} = 100.000 \times (233,98 / 159,40) = 146.788\text{TL}$$

$200.000 - 146.788 = 53.212\text{TL}$ ve bu tutardan 9.700TL istisna tutarının düşülmesi sonrasında $53.210 - 9.700 = 43.512\text{TL}$ değer artış kazancı olarak beyan edilmesi gerekecektir.

11-GVK'nun 75/2. maddesi gereğince adı komandit şirketteki komanditer ortakların kar payları menkul sermaye iradı olup, aynı kanunun 86/1-d maddesi uyarınca tevkifata ve istisnaya konu olmadığından ve 2014 yılı için 1.400TL'yi geçtiğinden, 4.000TL'nin tamamı beyannameye dahil edilecektir.

12-GVK'nun 29/3. maddesine göre, spor yarışlarına katılan amatör sporculara ödenen ödül ve ikramiyeler gelir vergisinden müstesnadır, 3.000TL'nin beyan edilmesine gerek bulunmamaktadır.

13-Fatih Belediyesi'ne bağlı tiyatro binasının modernizasyonu için bağışlanan 20.000TL'nın tamamı, GVK'nun 89/7-j bendi uyarınca beyanname üzerinde beyan edilen gelirden indirilebilecektir.

Gelir Unsurları:

1-Serbest meslek kazancı:

GVK'nun 68. maddesi kapsamında, serbest meslek faaliyetine ilişkin kazancın tespitinde dikkate alınacak giderler aşağıdaki gibi olmalıdır:

Gider Türü	Tutar
Sosyal Güvenlik (Bağ-Kur) Primi	6.000
Kira	24.000
Isıtma/aydınlatma (4.000 /2=2.000)	2.000
İstanbul SMM Odası Aidat	3.000
Toplam	35.000

Serbest meslek kazancı: 400.000 – 35.000 = **365.000TL**

2-Menkul sermaye iradı:

- Hollanda'dan faiz geliri: 14.000TL
 -Komanditer ortak kar payı: + 4.000TL

Toplam: **18.000TL**

8

3-Diğer Kazanç ve İratlar (Değer artış kazancı):

- Binanın elden çıkarılması: **43.512TL**

GVK'nun 89. maddesine göre, gelir vergisinin matrahının tespitinde, gelir vergisi beyannamesinde bildirilecek gelirlerin dikkate alınması sonucunda Bay (A)'nın beyannamesi aşağıdaki gibi olmalıdır:

Serbest Meslek Kazancı	365.000
Menkul Sermaye İradı	18.000
Diğer Kazanç ve İratlar (Değer Artış Kazancı)	43.512
Toplam Kar	426.512
Gıda Bankacılığı Kapsamındaki Bağış ve Yardımlar (GVK m.89/6)	3.000
Kültür ve Turizm Amaçlı Bağış ve Yardımlar (GVK m.89/7)	20.000
Vergiye Tabi Gelir (Matrah)	403.512
Hesaplanan Gelir Vergisi	133.989
Kesinti Yoluyla Ödenen Vergiler	10.000
Geçici Vergiler	20.000
Ödenmesi Gereken Gelir Vergisi	103.989

CEVAP 2:

1-Tekstil makineleri imalatı ve ticareti faaliyeti ile iştigal eden kanuni ve iş merkezi Türkiye'de bulunan ABC Tekstil Makineleri San. Ve Tic. A.Ş., tam mükellef kurum olup, KVK'nun 5/1-a maddesi uyarınca, tam mükellef XYZ Endüstriyel Makine İmalatı San. ve Tic. A.Ş.'nin sermayesine %5 oranında katılması nedeniyle elde ettiği 150.000TL tutarındaki kar payı, KVK'nun 5/1-a maddesine göre iştirak kazançları istisnasından yararlanacaktır.

2-Bu faaliyeti, KVK'nun 5/1-b maddesinde belirtilen yurtdışı iştirak kazançları istisnası kapsamında değerlendirilmelidir. Yurtdışı iştirak kazançlarının istisna olmasını sağlayan şartların;

-Yurtdışı iştirakin anonim şirket niteliğinde olması şartı sağlanmıştır,

-Mükellef kurumun, yurtdışı iştirakin ödenmiş sermayesinin en az %10'nuna sahip olması şartı sağlanmıştır, mükellef kurum, iştirakin ödenmiş sermayesinin %30'una sahiptir,

-Kazancın elde edildiği tarih itibarıyle iştirak payının kesintisiz olarak en az bir yıl süreyle elde tutulması şartı sağlanmıştır.

-İştirak kazancının elde edildiği hesap dönemine ilişkin kurumlar vergisi beyannamesinin verilmesi gereken tarihe kadar Türkiye'ye transfer edilmesi şartı sağlanmıştır, 12.12.2013 tarihinde dağıtıma karar verilmiş olup, Türkiye'deki banka hesaplarına 20.02.2014 tarihinde aktarılmıştır.

-Yurtdışı iştirak kazancının kar payı dağıtımına kaynak olan kazançlar üzerinden ödenen vergiler dahil iştirak edilen kurumun faaliyette bulunduğu ülke vergi kanunları uyarınca en az %15 oranında gelir ve kurumlar vergisi benzeri toplam vergi yükü taşımı şartı sağlanmamıştır, şöyleki;

Hollanda vergi mevzuatına göre, kazancın yarısı istisna, vergi oranı da %15 olduğuna göre, iştirakin ödemmiş olduğu vergi, $(300.000 - 150.000) = 150.000 \times \%15 = 22.500$ avro ve bu verginin toplam kazanca oranı %7,5'tir. Mükellef kurum elde ettiği kar payı üzerinden %5'lik tevkifatın eklenmesiyle dahi vergi yükü şartı olan %15 oranının altında kalmaktadır. Bu nedenle, elde edilen yurtdışı iştirak kazancı, istisna olarak düşülemeyecektir.

Yurtdışı iştirakin ödediği vergiden mükellef kurumun payına düşen $22.500 \times \%30 = 6.750$ Avro $\times 2.80 = 18.900$ TL ve kar payı kesintisi, $90.000 \times \%5 = 4.500$ Avro $\times 2.80 = 12.600$ TL olmak üzere toplam $18.900 + 12.600 = 31.500$ TL, yurt dışında ödenen vergi, KVK'nun 33. maddeye göre yurttaşında hesaplanan kurumlar vergisinden mahsup edilecektir.

3-Bu işlem, KVK'nun 5/1-e maddesinde düzenlenen taşınmaz ve iştirak satış kazancı istisnası kapsamında değerlendirilmelidir.

Satılan hisse senetlerinin birim alış bedeli: $150.000 / (10.000 + 5.000) = 10$ TL

Satış Karı = $350.000 - (13.000 \times 10) = 220.000$ TL

Sermaye artırımı nedeniyle bedelsiz olarak elde edilen hisse senetleri bakımından elde edilme tarihi, ilk hisselerin elde edildiği tarih olan 02.02.2011 tarihidir. Bu nedenle satışa konu edilen hisse senetlerinin tamamı iki yıldan fazla süre ile elde tutulmuş olup, satıştan elde edilen 220.000TL kazancın %75'i olan $(220.000 \times \%75) = 165.000$ TL KVK'nun 5/1-e maddesine göre iştirak hissesi satış kazancı olarak kurum kazancında düşülebilecektir.

4- a) KVK 12. maddesine göre, kurumların kullandıkları borçların örtülü sermaye olarak kabul edilmesi için;

-doğrudan veya dolaylı olarak ortak veya ortaklarla ilişkili kişiden temin edilmesi,

- işletmede kullanılması,
- borcun hesap dönemi içinde herhangi bir tarihte kurumun dönembaşı özsermayesinin üç katını aşması,
gerekmektedir.

Örtülü sermaye uygulamasında ortağın gerçek veya tüzel kişi olmasının ve ortaklık payının oranının bir önemi yoktur. Örneğimizde şirket %8 hisseli ortağınından aldığı 1.000.000\$ borcun örtülü sermaye kapsamında hesaplama yapılması için dönembaşı özsermayesinin verilmesi gerekmektedir, bu veri olmadıgından hesaplama yapılamaz.

b) (Z) Bankasından alınan kredi, KVK'nun 12/6-a maddesi kapsamında, ortağın sağladığı gayrinakdi (bina) teminat karşılığında sağlandığı için örtülü sermaye olarak değerlendirilemez.

5-KVK'nun 5/1-ç maddesine göre, sermaye artırımı sırasında çıkarılan hisse senetlerinin itibarı değeri üzerinde satılmasından elde edilen kazançlar, emisyon primi olup istisnadır. Emisyon primi: 450.000 – 300.000= 150.000TL, kurum kazancından düşülmelidir. Kurumlar vergisi uygulamasında, emisyon primi kurum kazancının bir parçası olup, ticari bilanço karına eklenmesi gerekmektedir, doğrudan istisna olarak düşülmesi matrahan eksik hesaplanmasına yol açacaktır. Bu nedenle, emisyon primi bir taraftan ticari bilanço karına eklenmek suretiyle mali kara eklenirken diğer taraftan istisnalar arasında gösterilerek matrahtan düşülmelidir.

6-KVK'nun 5/1-h maddesi uyarınca, yurtdışında yapılan inşaat, onarım, montaj işleri ile teknik hizmetlerden sağlanarak Türkiye'de genel sonuç hesaplarına aktarılan kazançlar, başka bir koşula bağlanmaksızın kurumlar vergisinden istisna edilmiştir. İstisna için işin yurtdışında yapılmış olması ve inşaat onarım, montaj işleri ile teknik hizmetler niteliğinde olması gerekmektedir. Bu nedenle; 50.000 x 2.10=105.000TL istisna olarak matrahtan indirilecektir.

7-KVK'nun 10/1-b maddesinde yer alan düzenleme ile 3289 sayılı Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü'nün Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun ile 3813 sayılı Türkiye Futbol Federasyonu Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun kapsamında yapılan sponsorluk harcamalarının profesyonel spor dalları için %50'si, kurum kazancından indirilebilmektedir.

Sponsorluk faaliyetinin yanında reklam ve tanıtım amacını da içeren işlemler nedeniyle yapılan harcamalar, sözleşmede belirtilmek ve emsallerine uygun olmak şartıyla reklam ve sponsorluk harcamaları olarak ayırtılmalıdır. Bonservis bedelini karşılıyarak kulübe transfer edilen futbolcuya aynı zamanda mükellef kurumun reklamlarda kullanması halinde, reklam faaliyetine ilişkin harcamalar bonservis bedelinden sözleşmede belirtilmek ve emsallerine uygun olmak şartıyla ayırtılacak ve reklam gideri olarak dikkate alınacaktır. Buna göre, emsal bedeli 200.000TL olan reklam harcaması, 1.000.000TL olan sponsorluk harcamasından düşülverek, ticari kazancın elde edilmesi ile doğrudan ilişkili olduğundan doğrudan gider yazılmıştır. Geriye kalan, 1.000.000 – 200.000 = 800.000TL profesyonel futbol kulübünne yapılmış sponsor harcaması sayılacak olup, bu tutarın tamamı öncelikle beyannamede KKEG'ler içinde gösterilmesi sonra da %50'si olan 800.000 x %50= 400.000TL'nin kurum kazancından indirilmesi gerekecektir.

8-KVK'nun 10/1-f maddesi uyarınca, Türkiye Yeşilay Cemiyeti'ne makbuz karşılığı yapılan nakdi bağışın(50.000TL) tamamı, aynı bağışın ise, (KVK'nun 10/1-c maddesi maddesi uyarınca, kamu yararına çalışan dernekler makbuz karşılığı yapılan bağışın) kurum kazancının %5'ne kadar olan kısmi kurum kazancından indirilecektir. %5 oranının uygulanacağı kurum kazancı, ticari bilanço karından iştirak kazançları istisnası ve geçmiş yıl zararlarının indirildikten sonra indirim ve istisnalar düşülmenden önceki kısmı dikkate alınacaktır. Örneğimizde kurum kazancının %5'i, aynı bağışın(70.000TL) tamamını aştiği için aynı bağışın tamamı indirim konusu yapılacaktır. Cemiyetin iktisadi işletmesine yapılan bağış ise indirim konusu

yapılamayacaktır. Öncelikle bağışların tamamı ($50.000+70.000+40.000=$)**160.000TL** gider yazıldığı için beyannamede KKEG'lere intikal ettirilecek, nakdi bağışın tamamı, aynı bağışın ise kurum kazancının %5'ne isabet eden kısmı ($50.000+70.000=$)**120.000TL** kurum kazancından beyanname üzerinde indirim konusu yapılacaktır.

9-Serbest Bölgeler Kanununun geçici 3 üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi uyarınca, 06.02.2004 tarihine kadar (bu tarih dahil) serbest bölgelerde faaliyyette bulunmak üzere faaliyet ruhsatı almış mükelleflerin ruhsatlarında belirtlen süre ile sınırlı olmak üzere bölgelerde gerçekleştirdikleri faaliyetler dolayısıyla elde ettikleri kazançlar gelir veya kurumlar vergisinden müstesnadır.

Serbest bölgedeki faaliyetler sonucunda elde edilen kurum kazancı, 3218 sayılı serbest bölgeler kanunu uyarınca kurumlar vergisinden müstesna olup, buradaki faaliyetlerinden doğan zararların KVK'nun 5/3. maddesine göre kurum kazancından indirilmesi mümkün değildir.

10-Şirket tarafından, tekstil makinesinin kalite ve performansını yükseltici teknolojilerin araştırılması amacıyla oluşturulan ve gerekli onayları ve prosedürleri de yerine getirildiği "Yeni Teknoloji Projesi" kapsamında aşağıdaki harcamalar, KVK'nun 10/1-a maddesine göre, Ar-Ge harcamaları kapsamında değerlendirilmelidir.

Harcama Türü	Tutar (TL)	Ar-Ge Kapsamında İndirilecek Tutar
Proje kapsamında çalışan personele (mühendislere) ödenen ücretler	50.000	50.000
Projede fiilen kullanılan bina için ödenen kira tutarı	10.000	10.000
Japonya'daki yabancı firmadan alınan teknik destek (50.000\$, $1\$=2,00TL$)	100.000	100.000
ATİK alımı (faydalı عمر 5 yıl) $75.000/5=15.000$	75.000	15.000
İlk madde ve malzeme alımı (dönemsonu stokta kalan kısmı $10.000TL$) $60.000-10.000=50.000TL$	60.000	50.000
Toplam:		225.000

Toplam 225.000TL Ar-Ge harcaması olarak beyanname üzerinde kurum kazancından indirilmelidir.

11

Yukarıdaki açıklamalar çerçevesinde ABC Tekstil Makineleri San. Ve Tic. A.Ş.'nin 2014 hesap dönemine ilişkin Kurular Vergisi beyannamesi aşağıdaki şekilde olmalıdır.

Ticari Bilanço Karı		10.000.000
K.K.E.G.		1.110.000
-KVK m. 5/1-ç Emisyon Primi	150.000	
-KVK m.10/1-b Sponsorluk Harcaması	800.000	
-Bağış ($50.000+70.000+40.000$)	160.000	
Zarar Dahi Olsa İndirilecek İstisna ve İndirimler		570.000
-İştirak Kazancı m.5/1-a	150.000	
-Emisyon Primi m.5/1-ç	150.000	
-İştirak Satış Kaz. m.5/1-e	165.000	
-Yurtdışı Montaj m.5/1-h	105.000	

İndirime Esas Tutar		10.540.000
Kazancın Bulunması Halinde İnd. İstisna ve İndirimler		745.000
-Ar-Ge(5746 s. Kanun m.3)	225.000	
-Sponsorluk Harc. m.10/1-b	400.000	
-Yeşilay Cemiyeti Bağış m.10/1-f	120.000	
Kurumlar Vergisi Matrahi		9.795.000
Hesaplanan Kurumlar Vergisi (%20)		1.959.000
Mahsup Edilecek Vergiler		101.500
-Yabancı Ülkelerde Ödenen Vergilerden Mahsup Edilecek Kısım	31.500	
-Yıl İçinde Kesinti Yoluyla Ödenen Vergiler	0	
-Geçici Vergi	70.000	
Ödenmesi Gereken Kurumlar Vergisi		1.857.500

Cevap 3: Uluslararası kara, hava ve deniz ulaştırma işi ile istigal eden İtalyan şirketi Genoa Transportatin S.R.L. şirketi, KVК'nun 23. maddesi çerçevesinde yabancı ulaşırma kurumu olarak kabul dilecek olup, 2014 yılı faaliyetleri sözkonusu madde kapsamında yabancı ulaşırma kurumlarında kurum kazancının tespiti yönünden değerlendirilecektir.

Sözkonusu madde kapsamında yabancı ulaşırma kurumlarının vergiye matrah olacak kurum kazancı, hasılıta ortalama emsal oranlarının uygulanması suretiyle hesaplanır. Ortalama emsal oranları, Türkiye'de daimî veya arızî olarak çalışan bütün kurumlar için;

- a) Kara taşımacılığında % 12,
- b) Deniz taşımacılığında % 15,
- c) Hava taşımacılığında % 5,

olarak uygulanır.

1-Deniz taşımacılığında hasılatın Türkiye'de elde edilmiş sayılması yüklemenin, kalkışın Türkiye limanlarından yapılması gereklili ve yeterli olduğundan, ücretin Türkiye içinden veya dışından alınmasının önemi yoktur. Yabancı ulaşırma kurumlarında yabancı ülkelerdeki yükleme ve kalkış limanlarından Türkiye'deki varış limanlarına kadar yapılan deniz ulaştırmalarında alınan yolcu, yük ve bagaj taşıma ücretleri ise bu benden kapsamına girmemektedir. Bu nedenle, Mersin Limanından Trieste Limanına yapılan taşımacılıkla ilgili olarak alınan 250.000Avro ve gider karşılığı olarak alınan 200.000Avro Türkiye'de elde edilmiş hasılat sayılacaktır. Ancak, İskenderiye Limanından Mersin Limanına yapılan taşımacılık için alınan bedeller Türkiye'de elde edilmiş sayılmayacaktır.

2-İstanbul'dan Bulgaristan'a yıllık toplam 5.000 yolcu taşımacılığı karşılığında bilet bedeli olarak alınan 200.000 Avronun tamamı satış hasılatı sayılmalıdır, bilet bedelinin yarısının yurtdışında elde edilmesinin önemi bulunmamakta olup, sözkonusu tutarın Türkiye'de alınması şart değildir. Bu nedenle 200.000Avro satış hasılatı Türkiye'de elde edilmiş sayılmalıdır.

3-Hava taşımacılığında hasılatın Türkiye'de elde edilmiş sayılması kalkışın Türkiye'den yapılmasına bağlıdır. İstanbul'dan Roma'ya kalkan bir uçak için tahsil edilen bilet bedeli nerede tahsil edilirse edilsin Türkiye'de elde edilmiş hasılatı dahildir. Yabancı ulaşırma kurumlarında yabancı ülkelerdeki kalkış limanlarından Türkiye'deki varış limanlarına kadar yapılan hava ulaştırmalarında alınan yolcu, yük ve bagaj taşıma ücretleri ise bu benden kapsamına girmemektedir. İstanbul-Roma uçak bilet satışı bedeli olan

200.000Avro Türkiye'de elde edilmiş sayılacaktır. Roma'dan kalkan İstanbul uçağı için Roma'da tahsil edilen bilet bedelleri(150.000Avro) Türkiye'de elde edilen hasılat dahil değildir.

4-Şirket, Paris(Fransa)-Tahran(İran) demiryolu taşımacılığı faaliyetine ilişkin bilet bedelleri Paris'te tahsil edilmiş olsa da, bu bilet bedellerinin Türkiye sınırları içinde geçen yolculuğa isabet eden kısmı Türkiye'de elde edilmiş hasılat sayılacaktır. Biletler yemek bedeli dahil tutar üzerinden satıldığından elde edilen hasılat 100.000Avro olup, bu tutarın Türkiye sınırları içine isabet eden kısmı $100.000 \times \%20 = 20.000$ Avro Türkiye'de elde edilmiş hasılat sayılacaktır.

5-KVK'nun 23/3-c maddesine göre navlun sözleşmesinin Türkiye'de yapılması durumunda navlun sözleşmeleri karşılığında alınan komisyon veya ücretin yani hasılatın Türkiye'de elde edilmiş sayılacaktır. Dolayısıyla navlun sözleşmesinin Türkiye dışında yapılması halinde hasılat Türkiye'de elde edilmiş sayılmayacaktır. Bu nedenle, İstanbul'da yapılan navlun sözleşmesi karşılığında alınan 50.000Avro komisyon Türkiye'de elde edilmiş sayılırken, Londra'da yapılan navlun sözleşmesine aracılıktan alınan 60.000Avro komisyon ise Türkiye'de elde edilmiş sayılmayacaktır.

1-Deniz taşımacılığından elde edilen hasılat ve safi kazanç:

a) $450.000 \text{ Avro} \times 2.80 = 1.260.000\text{TL}$

b) Navlun sözleşmelerine aracılıktan alınan komisyon: $50.000\text{Avro} \times 2.80 = 140.000\text{TL}$

Deniz taşımacılığı hasılatı : $1.260.000 + 140.000 = 1.400.000\text{TL}$

Toplam Safi Kazanç: $1.400.000 \times \%15 = 210.000\text{TL}$

2-Kara taşımacılığından elde edilen hasılat ve safi kazanç:

a)İstanbul-Bulgaristan yolcu taşımacılığı: $200.000\text{Avro} \times 2.80 = 560.000\text{TL}$

b)Paris-Tahran demiryolu taşımacılığı: $20.000\text{Avro} \times 2.80 = 56.000$

Kara taşımacılığı hasılatı: $560.000 + 56.000 = 616.000\text{TL}$

Safi Kazanç: $616.000 \times \%12 = 73.920\text{TL}$

3-Hava taşımacılığından elde edilen hasılat ve safi kazanç:

Hava taşımacılığı hasılatı: $200.000\text{Avro} \times 2.80 = 560.000\text{TL}$

Safi Kazanç: $560.000\text{TL} \times \%5 = 28.000\text{TL}$

-Kurumlar Vergisi Matrahı (safi kurum kazancı) 311.920TL

(210.000 + 73.920 + 28.000)

-Ödenmesi Gereken Kurumlar Vergisi(%20) 62.384TL

Genoa Transportatin S.R.L. şirketinin İstanbul'da 213 Vergi Usul Kanunu'na uygun işyeri(büro) bulunduğuundan ve kazançların bu büro vasıtasyyla elde edildiğinden elde ettiği kazançlar ticari kazanç olup, hesap dönemi takvim yılı olarak kabul edildiğinde, kurumlar vergisi beyannamesini 1-25 Nisan tarihleri arasında işyerinin(bürosunun) bulunduğu yer vergi dairesine verecektir.

Dar mükellef kurum sözkonusu kazancı ana merkeze (İtalya) aktarılan kısım üzerinden KVK'nun 30/6. maddesine göre, vergi kesintisi yapılmalıdır. Buna göre;

-Kurum kazancı(matrah) 311.920

-Hesaplanan kurumlar vergisi 62.384

-Menkul sermaye iradı	249.536
-Kurumlar vergisi kesintisi(%15)	37.430

37.430TL kurumlar vergisi kesintisi, ödemenin yapıldığı ayı takipeden ayın, ocak ayının 23. günü akşamına işyerinin bağlı olduğu vergi dairesine muhtasar beyanname ile beyan edilir, aynı ayın 26.günü akşamına kadar ödenir.

Cevap 4: A) Devir halinde vergilendirme ve beyan:

Kurumlar Vergisi Kanununun 19 uncu maddesine uygun olarak yapılacak devirlerde, münfesih kurumun sadece devir tarihine kadar elde ettiği kazançlar vergilendirilecek, birleşmeden doğan kârlar ise hesaplanmayacak ve vergilendirilmeyecektir.

Devir tarihi, şirket yetkili kurulunun devre ilişkin kararının Ticaret Sicilinde tescil edildiği tarihtir.

Devre ilişkin kurumlar vergisi beyannamesi, birleşmenin Ticaret Sicili Gazetesi'nde ilan edildiği tarihten itibaren otuz gün içinde münfesih kurumun bağlı bulunduğu vergi dairesine verilecektir. Beyanname, münfesih kurum ile birleşilen kurum tarafından devir tarihi itibarıyla hazırlanacak ve müşterekim imzalanacaktır.

Devir tarihine kadar olan kazancın vergilendirilebilmesi için devir tarihi itibarıyla hesaplanan kazancın bu beyannameye dahil edilerek vergilendirilmesi gerekmektedir. Bu tarihten sonraki işlemlerden doğan kazanç, devralan kuruma ait olacaktır.

Devir işleminin hesap döneminin kapandığı aydan kurumlar vergisi beyannamesinin verildiği ayın sonuna kadar geçen süre içerisinde yapılması halinde, münfesih kurumun önceki hesap dönemine ilişkin olarak hazırlanacak kurumlar vergisi beyannamesi de devre ilişkin kurumlar beyannamesi ile birlikte verilecektir. Söz konusu beyannamelerin de münfesih kurum ve birleşen kurum tarafından müşterekim imzalanarak münfesih kurumun bağlı bulunduğu vergi dairesine verilmesi gerekmektedir.

Birleşilen kurum, münfesih kurumun tahakkuk etmiş ve edecek vergi borçlarını ödeyeceğini ve diğer ödevlerini yerine getireceğini münfesih kurumun birleşme sebebiyle verilecek olan kurumlar vergisi beyannamesinin ekinde vereceği bir taahhütname ile taahhüt edecektir. Verilecek beyannamelerin ekine söz konusu taahhütname ile devre ilişkin bilançonun ve gelir tablosunun bağlanması gerekmektedir.

Öte yandan, geçici vergi beyannamesinin verilme süresinden önce aynı döneme ilişkin olarak devir işlemleri nedeniyle kurumlar vergisi beyannamesi verilmesi halinde, bu dönem için ayrıca geçici vergi beyannamesi verilmeyecektir. Devir nedeniyle münfesih hale gelen kurumun, devir tarihine kadar ödediği geçici vergiler, devir dolayısıyla vergilenecek devir öncesi kazanç üzerinden hesaplanacak kurumlar vergisinden mahsup edilebilecektir. Mahsup edilemeyen tutarın kalması halinde, bu tutar birleşilen kurumun kurumlar vergisinden mahsup edilecektir.

B) Sınai mülkiyet haklarında istisna: KVК'nun 5/B maddesine göre aşağıdaki şekilde belirtilmiştir:

- (1) Türkiye'de gerçekleştirilen araştırma, geliştirme ve yenilik faaliyetleri ile yazılım faaliyetleri neticesinde ortaya çıkan buluşların;
- a) Kiralanması neticesinde elde edilen kazanç ve iratların,
- b) Devri veya satışı neticesinde elde edilen kazançların,
- c) Türkiye'de seri üretime tabi tutularak pazarlanmaları hâlinde elde edilen kazançların,

ç) Türkiye'de gerçekleştirilen üretim sürecinde kullanılması sonucu üretilen ürünlerin satışından elde edilen kazançların patentli veya faydalı model belgeli buluşa atfedilen kısmının,

% 50'si kurumlar vergisinden müstesnadır. Bu istisna, buluşa yönelik hakların ihlal edilmesi neticesinde elde edilen gelirler ile buluş nedeniyle alınan sigorta veya diğer tazminatlar için de uygulanır.

(2) İstisnanın uygulanabilmesi için;

a) İstisna uygulamasına konu buluşun, 24/6/1995 tarihli ve 551 sayılı Patent Haklarının

Korunması Hakkında Kanun Hükmünde Kararname kapsamında patent veya faydalı model belgesi verilerek koruma altına alınan buluşlar arasında yer alması ve buluşa ilişkin incelemeli sistem ile patent veya araştırma raporu sonucunda faydalı model belgesi alınması,

b) İstisna uygulamasından yararlanabilecek kişilerin, 551 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 2nci maddesinde belirtilen nitelikleri taşıması ve bu kişilerin patentli veya faydalı model belgeli buluşu geliştirme yetkisini haiz bulunması şartıyla, patent veya faydalı model belgesinin sahibi ya da patent veya faydalı model belgesi üzerinde tekel niteliğinde özel bir ruhsata sahip olması,

c) İstisnadan yararlanılacak ilk yıl, buluşun oluşturacağı katma değer dikkate alınarak devir veya satış hâlindeki değerinin tespitine yönelik Maliye Bakanlığı tarafından değerlendirme raporu

düzenlenmesi gerekmektedir.

(3) İstisna uygulamasına patent veya faydalı model belgesinin verildiği tarihten itibaren başlanır ve ilgili patent veya faydalı model belgesi için sağlanan koruma süresi aşılmamak kaydıyla bu istisnadan yararlanılabilir.

(4) Bu madde gelir vergisi mükellefleri hakkında da uygulanır.

(5) İstisna uygulamasının kesinti suretiyle alınan vergilere şümülü yoktur. Ancak, bu madde

kapsamında istisnadan yararlanılan serbest meslek kazançları ile gayrimenkul sermaye iratları üzerinden yapılacak vergi kesintisi % 50 oranında indirimli uygulanır.

(6) Bu madde kapsamında istisna uygulamasından yararlanan mükellefler, 26/6/2001 tarihli ve 4691 sayılı Teknoloji Geliştirme Bölgeleri Kanunu kapsamında yer alan istisna uygulamasından ayrıca yararlanamaz.